

RÈN LUYỆN KỸ NĂNG BIỂU DIỄN NHẠC CỤ TRUYỀN THỐNG CHO HỌC VIÊN, SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA NGHỆ THUẬT QUÂN ĐỘI

Trịnh Xuân Tuân
Khoa KHXH&NV, Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội
Email: Tuan33etlh@gmail.com

Tóm tắt: Bài báo nghiên cứu những vấn đề lý luận về kỹ năng biểu diễn nhạc cụ truyền thống và xác định các nhóm kỹ năng biểu diễn nhạc cụ truyền thống cơ bản của học viên, sinh viên Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội. Trên cơ sở đó, bài báo đề xuất một số biện pháp rèn luyện kỹ năng biểu diễn nhạc cụ truyền thống như: đổi mới chương trình và phương pháp đào tạo; trang bị tri thức toàn diện về chuyên ngành; tăng cường thực hành và tổ chức biểu diễn; phát huy tính tích cực, tự luyện tập của học viên, sinh viên. Các biện pháp góp phần nâng cao chất lượng đào tạo nghệ sĩ nhạc cụ truyền thống cho quân đội đáp ứng yêu cầu giữ gìn và phát huy giá trị âm nhạc truyền thống dân tộc hiện nay.

Từ khóa: Kỹ năng biểu diễn, nhạc cụ truyền thống, học viên, sinh viên.

PRACTICING TRADITIONAL MUSICAL INSTRUMENT PERFORMANCE SKILLS FOR CADETS AND STUDENTS IN MILITARY UNIVERSITY OF CULTURE AND ARTS

Abstract: This article examines the theoretical issues of traditional musical instrument performance skills and identifies the fundamental performance skill groups of cadets and students at the Military University of Culture and Arts. On that basis, the article proposes several measures to develop traditional musical instrument performance skills, including: innovating training programs and teaching methods; providing comprehensive professional knowledge; enhancing practice and performance activities; and promoting students' activeness and self-training. These measures contribute to improving the quality of training traditional musical instrument performers for the military, meeting the current requirements of preserving and promoting the values of Vietnam's traditional music.

Keywords: Performance skills, traditional musical instruments, cadets and students.

Nhận bài: 20/03/2026

Phản biện: 19/04/2026

Duyệt đăng: 23/04/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế và chủ trương: "Xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, đồng bộ trên nền tảng hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam" của Đảng thì việc giữ gìn, phát huy giá trị âm nhạc truyền thống dân tộc trong quân đội và đất nước ngày càng trở nên cấp thiết. Để thực hiện nhiệm vụ đó, cần đào tạo đội ngũ học viên, sinh viên trở thành những nghệ sĩ quân đội có bản lĩnh chính trị, tài năng và kỹ năng biểu diễn nhạc cụ truyền thống thành thạo. Sau khi ra trường, họ sẽ là lực lượng trực tiếp tham gia các hoạt động biểu diễn, tuyên truyền, giáo dục thẩm mỹ, góp phần lan tỏa giá trị văn hóa, truyền thống dân tộc, bồi dưỡng đời sống tinh thần và củng cố niềm tin, lý tưởng cho cán bộ, chiến sĩ trong toàn quân và nhân dân. Vì vậy, rèn luyện kỹ năng biểu diễn nhạc cụ truyền thống cho học viên, sinh viên Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội là yêu cầu quan trọng, vừa đáp ứng mục tiêu đào tạo của nhà trường, vừa góp phần nâng cao chất lượng hoạt động văn hóa nghệ thuật truyền thống trong quân đội và đất nước hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Những vấn đề lý luận về kỹ năng biểu diễn nhạc cụ truyền thống

2.1.1. Nghiên cứu về bản chất kỹ năng

Trên thế giới có các tác giả tiêu biểu nghiên cứu về kỹ năng như: V. A. Cruchesi (1980) cho rằng: "kỹ năng là phương thức sử dụng các tri thức vào thực tiễn ở những điều kiện, hoàn cảnh khác nhau. Trong quá trình luyện tập, thực hành, kỹ năng trở nên được hoàn thiện và trong mối quan hệ đó hoạt động của con người trở nên được hoàn hảo hơn trước". K. K. Platonov (1977), chú ý tới mặt kết quả của hành động trong kỹ năng, khẳng định: Kỹ năng là khả năng con người tiến hành công việc một cách có kết quả với một chất lượng cần thiết trong những điều kiện mới và trong những khoảng thời gian tương ứng. J. N. Richard (2003) quan niệm: Kỹ năng là những hành vi được thể hiện ra hành động bên ngoài và chịu sự chi phối cách thức con người cảm nhận và suy nghĩ.

Ở Việt Nam, tác giả Nguyễn Quang Uẩn (2010) đưa ra định nghĩa: "Kỹ năng là khả năng thực hiện có kết quả một hành động hay một hoạt động nào đó bằng cách lựa chọn và vận dụng những tri thức, những kinh nghiệm đã có để hành động phù hợp

với những điều kiện thực tiễn cho phép”. Nguyễn Công Khanh (2014) quan niệm: “*Kỹ năng là khả năng thực hiện một hành động hay hoạt động nào đó, bằng cách lựa chọn và vận dụng những tri thức, những kinh nghiệm, kỹ xảo đã có để hành động phù hợp với những mục tiêu và những điều kiện thực tế đã cho*”.

Các nghiên cứu trên làm rõ bản chất của kỹ năng như một khả năng vận dụng tri thức, kinh nghiệm và kỹ xảo vào thực hiện hoạt động nhất định trong thực tiễn để đạt được mục đích đề ra với kết quả cao nhất. Từ các quan điểm trên có thể quan niệm rằng: Kỹ năng là phương thức cá nhân vận dụng kiến thức, kinh nghiệm, kỹ xảo để thực hiện hành động có mục đích, nhằm đạt kết quả cao nhất phù hợp với điều kiện, hoàn cảnh thực tiễn.

2.1.2. Nghiên cứu về sự hình thành kỹ năng

X. I. Kixegof (1977) chỉ ra rằng, quá trình hình thành, phát triển kỹ năng trải qua 5 giai đoạn, tương ứng với 5 mức độ là: nhận thức, tái hiện, quan sát, bắt chước và hành động độc lập. V. A. Crucheski (1981) cho rằng: Để có kỹ năng, con người phải luyện tập; kỹ năng chỉ thực sự ổn định khi người ta hành động có kết quả trong những điều kiện khác nhau. Việc luyện tập đạt được kết quả cao hay thấp phụ thuộc vào điều kiện luyện tập, đặc biệt là sự nỗ lực của cá nhân. Tác giả A. V. Petrovski (1982) cho rằng: Kỹ năng được hình thành bằng con đường luyện tập, nó tạo ra khả năng hành động cho con người không chỉ trong điều kiện quen thuộc mà cả trong điều kiện thay đổi.

Tác giả Trần Quốc Thành (1992) cho rằng, quá trình hình thành kỹ năng trải qua 3 giai đoạn sau: *Giai đoạn 1*: Nhận thức đầy đủ về mục đích, cách thức và điều kiện hành động. *Giai đoạn 2*: Quan sát và làm thử theo mẫu. *Giai đoạn 3*: Luyện tập để tiến hành các hành động theo đúng yêu cầu nhằm đạt được mục đích đặt ra. Tác giả Nguyễn Công Khanh (2014) khẳng định: “sự phát triển của kỹ năng là quá trình phức tạp, phụ thuộc vào nhiều yếu tố, đặc biệt là vốn tri thức, hiểu biết của con người về hoạt động, cách thức tiến hành hoạt động và điều kiện phương tiện hoạt động”. Các tác giả Trần Quốc Thành, Nguyễn Đức Sơn, Nguyễn Thị Huệ, Hoàng Anh Phước, Vũ Thị Ngọc Tú, Nguyễn Thị Hải Thiện (2021) cho rằng: Quá trình hình thành, phát triển kỹ năng chịu sự ảnh hưởng của các yếu tố, như: các thói quen; vốn sống, kinh nghiệm của cá nhân, đặc biệt là quá trình tự luyện tập, rèn luyện của mỗi cá nhân.

Các nghiên cứu nhấn mạnh tính thực hành, tính mục đích và tính hiệu quả của kỹ năng. Kỹ năng được hình thành, củng cố và hoàn thiện thông qua quá trình luyện tập, thực hành; đồng thời thể hiện ở khả năng lựa chọn phương thức hành động phù hợp với mục tiêu, điều kiện và hoàn cảnh thực tiễn đảm bảo cho hành động đó đạt kết quả cao nhất.

2.1.3. Khái niệm kỹ năng biểu diễn nhạc cụ truyền thống

Theo từ điển Tiếng Việt của Hoàng Phê: “Biểu diễn là trình bày nghệ thuật hay võ thuật cho công chúng thưởng thức”.

Nghệ thuật biểu diễn luôn là vấn đề được nhiều nhà nghiên cứu đưa ra các quan điểm khác nhau, nhưng đều có nhận định chung rằng, biểu diễn là hoạt động sử dụng không gian để thể hiện, truyền tải nội dung, giá trị văn hóa của các tác phẩm nghệ thuật đến với công chúng. Trong đó, hoạt động biểu diễn nhạc cụ truyền thống là quá trình người nghệ sĩ sử dụng các loại nhạc cụ dân tộc để thể hiện tác phẩm âm nhạc thông qua kỹ thuật diễn tấu, cảm xúc và phong cách nghệ thuật nhằm truyền tải nội dung tư tưởng, giá trị thẩm mỹ và bản sắc văn hóa dân tộc tới người nghe.

Từ các quan điểm về “kỹ năng”, “biểu diễn” và phân tích ở trên, có thể quan niệm rằng: “*Kỹ năng biểu diễn nhạc cụ truyền thống là phương thức người nghệ sĩ vận dụng kiến thức, kinh nghiệm, kỹ xảo sử dụng các nhạc cụ dân tộc biểu diễn tác phẩm âm nhạc phù hợp với bối cảnh, không gian sân khấu nhằm truyền tải nội dung tư tưởng, giá trị thẩm mỹ và bản sắc văn hóa dân tộc tới người nghe*”.

Để có thể biểu diễn các tiết mục bằng nhạc cụ truyền thống đạt chất lượng hay nhất, người nghệ sĩ cần vận dụng linh hoạt các nhóm kỹ năng biểu diễn nhạc cụ truyền thống khác nhau.

2.2. Hệ thống kỹ năng biểu diễn nhạc cụ truyền thống cơ bản của học viên ở Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội

2.2.1. Đặc điểm đào tạo nghệ sĩ biểu diễn nhạc cụ truyền thống

Âm nhạc truyền thống Việt Nam, với hệ thống nhạc cụ phong phú, độc đáo và gắn bó mật thiết với đời sống, văn hóa, bản sắc của cộng đồng các dân tộc Việt Nam, là một phần quan trọng của di sản văn hóa quốc gia. Từ đàn bầu, đàn tranh, đàn nhị, sáo trúc của người Kinh..., đến khèn Mông, đàn T’rưng, kèn Pí Lè, chiêng Tây Nguyên hay các loại nhạc cụ dân tộc thiểu số miền núi phía Bắc và Tây Nguyên, mỗi thanh âm đều mang

trong mình cốt lõi của lịch sử, tâm hồn và bản sắc của một vùng văn hóa. Việc đào tạo người nghệ sĩ nhạc cụ truyền thống không chỉ là đào tạo kỹ năng, kỹ thuật biểu diễn, mà còn là quá trình thầy và trò truyền thụ, lĩnh hội tri thức văn hóa, âm hưởng dân tộc và hun đúc trách nhiệm xã hội cho thế hệ kế cận có trách nhiệm phát triển, gìn giữ và bảo tồn.

2.2.2. Các nhóm kỹ năng biểu diễn nhạc cụ truyền thống

* Nhóm kỹ năng sử dụng nhạc cụ

Nhóm kỹ năng sử dụng nhạc cụ là nền tảng quan trọng trong quá trình học tập và rèn luyện kỹ năng biểu diễn nhạc cụ truyền thống của học viên, sinh viên. Đây là khả năng thực hiện chính xác các thao tác kỹ thuật đặc trưng của từng loại nhạc cụ như tư thế biểu diễn, kỹ thuật tay và ngón, kỹ thuật nhấn, rung, vê, gảy, kéo, thổi,... Đồng thời, người học cần biết điều khiển âm thanh, cao độ, trường độ, cường độ và phối hợp linh hoạt các kỹ thuật trong quá trình biểu diễn. Việc thành thạo kỹ năng sử dụng nhạc cụ không chỉ giúp học viên, sinh viên nâng cao chất lượng thể hiện tác phẩm mà còn tạo cơ sở để phát triển khả năng biểu cảm và phong cách nghệ thuật riêng trong hoạt động nghệ nghiệp sau này.

* Nhóm kỹ năng cảm thụ và xử lý tác phẩm âm nhạc

Nhóm kỹ năng này phản ánh khả năng cảm nhận, phân tích và thể hiện nội dung nghệ thuật của tác phẩm âm nhạc truyền thống. Học viên, sinh viên không những hiểu giai điệu, tiết tấu, sắc thái âm nhạc mà còn phải nắm được phong cách, đặc trưng văn hóa của từng vùng miền và từng loại hình nghệ thuật dân tộc. Trên cơ sở đó, người học biết nảy sinh tình cảm, sắc thái biểu cảm và truyền tải thông điệp, giai điệu của tác phẩm tới người nghe. Đặc biệt, học viên cần có những thẩm định của bản thân đối với cách xử lý giai điệu (Melody), phân câu, tiết tấu (Rythm), sự thể hiện (Interpretation), cường độ, âm thanh (Sound)..., phát huy trí tưởng tượng, sự sáng tạo với cảm xúc âm nhạc trong nghệ thuật biểu diễn. Kỹ năng này có vai trò quan trọng trong việc hình thành chiều sâu nghệ thuật, khả năng biểu cảm và bản sắc dân tộc trong hoạt động biểu diễn nhạc cụ truyền thống.

* Nhóm kỹ năng thực hành và phối hợp biểu diễn

Nhóm kỹ năng thực hành và phối hợp biểu diễn thể hiện khả năng vận dụng kiến thức và kỹ thuật vào hoạt động biểu diễn thực tiễn. Học viên, sinh viên cần có kỹ năng biểu diễn cá nhân, đồng

thời biết phối hợp với bạn diễn, dàn nhạc hoặc tập thể trong hòa tấu, đệm hát và các chương trình nghệ thuật. Nhóm kỹ năng này còn bao gồm khả năng xử lý tình huống trên sân khấu, thích ứng với không gian biểu diễn và đối tượng khán giả khác nhau. Đây là kỹ năng quan trọng nhằm đáp ứng yêu cầu biểu diễn phục vụ nhiệm vụ chính trị, văn hóa, tư tưởng trong quân đội và đất nước.

* Nhóm kỹ năng biểu cảm và phong cách sân khấu

Nhóm kỹ năng này phản ánh khả năng thể hiện hình tượng nghệ thuật và phong thái biểu diễn của người nghệ sĩ trên sân khấu. Học viên, sinh viên cần rèn luyện tác phong đi, đứng trên sân khấu, ngôn ngữ hình thể, biểu cảm khuôn mặt và khả năng giao lưu với khán giả trong quá trình biểu diễn. Đồng thời, người học phải xây dựng phong cách biểu diễn phù hợp với từng loại hình âm nhạc truyền thống và môi trường hoạt động nghệ thuật quân đội. Việc hình thành kỹ năng biểu cảm và phong cách sân khấu giúp nâng cao sức truyền cảm, giá trị thẩm mỹ và hiệu quả giáo dục, truyền tải giá trị văn hóa trong biểu diễn nghệ thuật.

* Nhóm kỹ năng tự học và sáng tạo nghệ thuật

Nhóm kỹ năng này phản ánh khả năng tự rèn luyện, tự phát triển và sáng tạo của học viên, sinh viên trong quá trình học tập và hoạt động nghệ thuật. Người học cần có kỹ năng tự luyện tập, tự đánh giá, phát hiện và sửa chữa hạn chế trong biểu diễn. Đồng thời, học viên, sinh viên phải biết tìm tòi, sáng tạo trong cách thể hiện tác phẩm, ứng dụng công nghệ và học liệu hỗ trợ luyện tập, cũng như khả năng cải biên, phát triển các giá trị âm nhạc truyền thống phù hợp với xu thế nghệ thuật hiện đại. Đây là nhóm kỹ năng giúp người học nâng cao khả năng thích ứng và khẳng định tài năng trong hoạt động văn hóa nghệ thuật quân đội hiện nay.

* Nhóm kỹ năng xử lý và khắc phục lỗi biểu diễn

Đây là khả năng phát hiện sai sót kỹ thuật, tiết tấu, cao độ, sắc thái hoặc sự phối hợp trong quá trình hòa tấu, biểu diễn tập thể; đồng thời biết chủ động điều chỉnh và phối hợp với các thành viên khác để bảo đảm tính thống nhất và hiệu quả nghệ thuật của tác phẩm. Người học không chỉ cần khả năng tự sửa lỗi cá nhân mà còn phải biết lắng nghe, quan sát, hỗ trợ đồng đội và thích ứng linh hoạt với các tình huống phát sinh trên sân khấu. Đối với học viên, sinh viên Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội, nhóm kỹ năng này đặc biệt quan trọng vì hoạt động biểu diễn thường gắn với các chương trình chính trị, phục vụ bộ đội và

nhệm vụ tuyên truyền văn hóa. Do đó, khả năng xử lý lỗi nhanh, giữ vững tâm lý và bảo đảm tính kỷ luật, phối hợp tập thể trong biểu diễn là yêu cầu cần thiết đối với người nghệ sĩ quân đội tương lai.

2.3. Biện pháp rèn luyện kỹ năng biểu diễn nhạc cụ truyền thống cho học viên, sinh viên Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội hiện nay

2.3.1. Xây dựng chương trình đào tạo và đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng phát triển kỹ năng biểu diễn nhạc cụ truyền thống

Nhà trường cần xây dựng chương trình đào tạo nhạc cụ truyền thống theo hướng hiện đại, khoa học, gắn đổi mới giáo dục nghệ thuật với bảo tồn và phát huy bản sắc âm nhạc dân tộc và đặc thù nghệ thuật quân đội. Nội dung đào tạo phải bảo đảm sự thống nhất giữa trang bị tri thức, rèn luyện kỹ năng và bồi dưỡng phẩm chất nghề nghiệp cho học viên, sinh viên. Đồng thời, cần đổi mới mạnh mẽ phương pháp giảng dạy theo hướng lấy người học làm trung tâm, phát huy tính tích cực, sáng tạo và năng lực tự học, tự rèn của học viên, sinh viên. Trong quá trình đào tạo, giảng viên không chỉ truyền thụ kỹ thuật diễn tấu mà còn hướng dẫn người học hiểu sâu giá trị văn hóa, tư tưởng và nghệ thuật của từng loại nhạc cụ, từng tác phẩm âm nhạc truyền thống. Tăng cường kết hợp giữa lý luận và thực hành, giữa học trên lớp với hoạt động biểu diễn thực tiễn nhằm giúp học viên, sinh viên phát triển toàn diện kỹ năng biểu diễn và tư duy nghệ thuật.

2.3.2. Trang bị hệ thống tri thức toàn diện làm nền tảng cho rèn luyện kỹ năng biểu diễn nhạc cụ truyền thống

Bên cạnh các môn thực hành chuyên môn, cần chú trọng giảng dạy các học phần nền tảng như: nhạc lý cơ bản, ký xướng âm, hòa thanh, phân tích tác phẩm, tính năng nhạc cụ, lịch sử âm nhạc Việt Nam và thế giới, mỹ học âm nhạc, âm nhạc truyền thống Việt Nam và văn hóa vùng miền. Đồng thời, cần khuyến khích người học mở rộng hiểu biết về các loại hình nghệ thuật khác, học thêm nhạc cụ thứ hai và tham gia hòa tấu để nâng cao tư duy âm nhạc và khả năng phối hợp biểu diễn. Đây là nền tảng để học viên, sinh viên phát triển kỹ năng biểu diễn mang tính chuyên nghiệp và sáng tạo trên nền tảng âm nhạc truyền thống dân tộc.

2.3.3. Tăng cường thời lượng và nâng cao chất lượng thực hành biểu diễn nhạc cụ truyền thống

Quá trình hình thành kỹ năng biểu diễn nhạc cụ truyền thống chỉ thực sự hiệu quả thông qua

luyện tập và thực hành thường xuyên. Vì vậy, nhà trường cần tăng cường thời lượng thực hành biểu diễn trong chương trình đào tạo; đồng thời nâng cao chất lượng các giờ học thực hành cá nhân, hòa tấu và dàn dựng chương trình nghệ thuật. Việc thường xuyên thực hành trong môi trường nghệ thuật thực tiễn giúp người học nâng cao tính chuyên nghiệp, khả năng thích ứng và tự tin trong hoạt động nghề nghiệp sau khi tốt nghiệp.

2.3.4. Thường xuyên tổ chức các chương trình biểu diễn nhằm rèn luyện kỹ năng và bản lĩnh sân khấu cho học viên, sinh viên

Nhà trường cần thường xuyên tổ chức các chương trình biểu diễn nghệ thuật, giao lưu văn hóa, hội thi, hội diễn và các hoạt động phục vụ bộ đội, nhân dân nhằm tạo cơ hội cho học viên, sinh viên được trải nghiệm nghề nghiệp ngay trong quá trình đào tạo. Thông qua đó, học viên, sinh viên được rèn luyện kỹ thuật diễn tấu, kỹ năng phối hợp tập thể, khả năng xử lý tình huống sân khấu, nâng cao khả năng biểu cảm nghệ thuật, giao tiếp với khán giả và bản lĩnh biểu diễn trước công chúng. Đặc biệt, đối với học viên, sinh viên Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội, các chương trình biểu diễn còn góp phần bồi dưỡng trách nhiệm nghề nghiệp, ý thức phục vụ nhiệm vụ chính trị, văn hóa, tư tưởng của quân đội. Đây cũng là môi trường quan trọng giúp học viên, sinh viên phát hiện hạn chế, tự điều chỉnh và hoàn thiện kỹ năng biểu diễn nhạc cụ truyền thống.

2.3.5. Động viên, khích lệ và tạo điều kiện cho học viên, sinh viên tích cực tự luyện tập phát triển kỹ năng biểu diễn nhạc cụ truyền thống

Kỹ năng biểu diễn nhạc cụ truyền thống chỉ được hình thành bền vững khi học viên, sinh viên có ý thức tự học, tự luyện tập và niềm đam mê, nhiệt huyết vì nghệ thuật. Trong quá trình rèn luyện, cần hướng dẫn học viên, sinh viên biết làm chủ quá trình biểu diễn, làm chủ cảm xúc, tư duy, trí nhớ và trạng thái tâm lý trên sân khấu. Đồng thời, giúp người học phát triển khả năng tự kiểm soát tốc độ, tiết tấu, âm thanh và cảm xúc nghệ thuật; nâng cao khả năng khắc phục tâm lý căng thẳng, sợ hãi khi biểu diễn trước công chúng. Việc phát huy tính tích cực, tự giác và sáng tạo trong luyện tập không chỉ giúp học viên, sinh viên nâng cao kỹ năng biểu diễn mà còn góp phần hình thành bản lĩnh nghề nghiệp, phong cách nghệ thuật và khả năng phát triển lâu dài trong hoạt động văn hóa nghệ thuật quân đội.

III. KẾT LUẬN

Giữ hồn cốt dân tộc trong từng thanh âm nhạc cụ truyền thống, đồng thời mở rộng cánh cửa hội nhập cho nghệ thuật truyền thống Việt Nam, đó không chỉ là mục tiêu đào tạo, mà còn là sứ mệnh văn hóa mà Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội không ngừng giữ gìn và phát triển. Trong hành trình ấy, mỗi người thầy, người trò nơi đây chính là những “người giữ lửa”, âm thầm nhưng bền bỉ, đam mê, nhiệt

huyết trong giáo dục và đào tạo những thế hệ nghệ sĩ nhạc cụ truyền thống tài năng cho quân đội và đất nước, hướng tới xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ quân đội có bản lĩnh chính trị vững vàng, khơi dậy niềm tự hào, ý thức gìn giữ và lan tỏa giá trị văn hóa dân tộc trong môi trường quân ngũ và trong các hoạt động đối ngoại quốc phòng, an ninh cũng như trong toàn xã hội, góp phần làm giàu thêm thành tựu âm nhạc dân tộc Việt Nam.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Crucheski V. A. (1980), *Tâm lý học*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.
- Hoàng Thị Thùy Dung (2018), *Rèn luyện kỹ năng biểu diễn thanh nhạc thông qua hoạt động nhóm cho sinh viên Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội*, Tạp chí Giáo dục, Số đặc biệt tháng 6/2018, tr.222-226.
- Đảng Cộng sản Việt Nam (2026), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV, Tập 2*, Nxb Chính trị Quốc gia sự thật, Hà Nội.
- Trần Thu Hương (2021), *Rèn luyện kỹ năng biểu diễn cho sinh viên sư phạm âm nhạc*, Tạp chí Giáo dục Nghệ thuật, Số 38/202, tr.110-113
- Petrovski A. V. (1982), *Tâm lý học lứa tuổi và Tâm lý học sư phạm*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.
- Hoàng Khê (2003), *Từ điển Tiếng Việt*, Nxb Đà Nẵng, Đà Nẵng.
- Richard N. J (2003), *Basis counseling skills*, SAGE Publication Ltd.
- Trần Quốc Thành, Nguyễn Đức Sơn, Nguyễn Thị Huệ, Hoàng Anh Phước, Vũ Thị Ngọc Tú, Nguyễn Thị Hải Thiện (2021), *Giao tiếp sư phạm*, Nxb Đại học Sư phạm, Hà Nội.